

ninger om to Punkter, som ere komne frem i den nyere Tid og ogsaa ere komne stærkt frem under disse Dages Forhandlinger. Man har talt om den „lukkede Dør“ og den „aabne Dør“ og om den „halve Fæstning“. Det er en Grund, som jeg aldrig har hørt nævne i Provisorietiden, jeg tror heller ikke, at jeg nogen Sinde har hørt denne Grund nævne i Forsvarskommissionen, men det er en ny Grund, som især er bleven nævnt i de sidste Par Aar, en ny Opdagelse, man har gjort med den halve Fæstning. Denne Opdagelse kendte Ministeriet Frijs ikke til i 1866—67, de foreslog, at Landbefæstningen skulde nedlægges, og tænkte ikke paa at sætte noget nyt i Stedet, der var ikke den Gang Tale om den aabne eller den lukkede Dør eller om den halve Fæstning, lige saa lidt som nogen, tror jeg, taler om, at Stockholm er en halv Fæstning, fordi der kun er Søforter mod Søen, eller Christiania, hvor det samme er Tilfældet.

Saa er der et andet Punkt, som har spillet en stor Rolle i den senere Tid, og som navnlig har været stærkt fremme her i Dag, ogsaa fra det ærede 2det Medlem for 10de Kreds (Frijs), det er Præferencepolitikken. Jeg har aldrig i Provisorietiden hørt det Ord nævne. Den Gang kendte man ikke den Grund. Jeg kan heller ikke mindes, at den har været nævnt i Forsvarskommissionen. At Præferencepolitikken skulde anføres som en Grund for Københavns Landbefæstning, har jeg ikke før kendt; men det er jo en Grund, som har været nævnt meget stærkt i de sidste Par Aar. Men jeg nævner, at Ministeriet Frijs kendte ikke noget til en saadan Præferencepolitik, dette Ministerium holdt paa Søbefæstningen, saaledes som Venstres Flertal altid har gjort, og nedlagde Landbefæstningen, men der var den Gang ikke Tale om Præferencepolitik (Bramsen: Det tyske Rige eksisterede ikke) Nej, men det tyske Forbund eksisterede, og det var en mægtig Magt imod os, det havde vi haft sørgelig Erfaring for tre Aar i Forvejen, og Tyskland var paa Vej til at skabe sig en Flaade, som hurtigt var os overlegen. Da tænkte man slet ikke paa, at man fornærmede England eller Frankrig. Tværtimod, man vendte sine Øjne mod Vestmagterne, man haabede særlig paa Alliance med Frankrig og at faa Revanche over Tyskland ved Vestmagternes Hjælp og navnlig ved Frankrigs. Da sagde man ikke, at det var nogen som helst Fornærmelse mod Vestmagterne, at man nedlagde

Københavns Landbefæstning. Den Gang kendte man ikke til nogen Tale om Præferencepolitik, og jeg har ikke kendt det før i de seneste Aar. Jeg kan med min bedste Villie heller ikke indse, at det, at vi stile efter at opfylde vore Pligter som neutral Magt ved at indrette vort Forsvar, som vi kunne efter fattig Lejlighed og de Evner, vi have, i nogen Maade skulde fornærme nogen. Vi ønske at holde Fred med alle andre og ønske ikke at krænke eller fornærme hverken den ene eller den anden. Det, vi lave, er ikke rettet mod nogen, hverken mod Tyskland, England eller Frankrig, det er blot indrettet for at hævde vor Stilling og opfylde den simple Pligt, vi have, til at gøre, hvad vi kunne, for at værne vor Neutralitet og opfylde den Forpligtelse, som paahviler os som neutral Stat.

Det er disse faa Bemærkninger, jeg gerne vilde have gjort, inden Forhandlingerne slutte, og saa skal jeg ikke fortsætte videre.

Hage: Den Gang Forhandlingerne om Forsvarssagen begyndte i Folketinget sidste Vinter, begyndte den daværende Ordfører, den nuværende Forsvarsminister, sine Udtalelser med at udtale sin Glæde over, at det danske Folk nu er samlet i Enighed om, at vort Forsvar kun skulde tjene til at bevare vor Neutralitet — jeg har ikke Rigsdagstidenden, men det var Tankegangen. Dette, at Ordet Enighed er sat øverst og forrest ved Begyndelsen af disse Forhandlinger, kan jeg ikke lade være at fremdrage, fordi Forhandlingernes Gang nu viser denne Udtalelse nærmest som en skærende Ironi, thi sørgeligere Billede paa Uenighed og Splittelse indenfor et Folk om en stor Sag skal man lede længe efter, og hvis man nu udtalte, at det danske Folk var samlet i Enighed om ikke at kunne blive enigt om nogen som helst Ting med Hensyn til Forsvarssagen, saa tror jeg, at man var Sandheden nærmere.

Men, vil man sige, der foreligger jo dog et Forlig, et Forlig, som er sluttet med Flertallet i det andet Ting. Ja, det er rigtigt. Men ser man nærmere til, saa tror jeg ikke, at man just vil finde saa overordentlig megen Enighed indenfor dem, der have sluttet dette Forlig. Der er jo i Virkeligheden ingen, der er tilfreds med dette Forlig, og det var en rigtig Ytring, jeg tilfældigvis hørte i Folketinget, at den Dag, dette Forlig bliver gennemført, ville Flagene ikke blive hejste her i Danmark.